

Zpovědní zrcadlo podle Desatera

1. Nebudeš mít jiného Boha mimo mne

Bůh tu opravdu je. A opravdu nám chce pomoci.

Stačí, když Bohu uděláme místo.

To, co dáváme na první místo, nás nakonec začne řídit.

Moje soukromé oltáře

Nestala se pro mne práce, úspěch nebo intelekt důležitější věcí než Bůh sám?

Večer zavřel notebook a s tichým uspokojením si řekl, že dnes byl užitečný. Modlitbu odložil „na zítra“, protože ještě chtěl doladit jednu poznámku pod čarou. A najednou si všiml, že s Bohem mluví méně než s recenzenty. Ne proto, že by přestal věřit, ale proto, že jeho nový oltář stál na pracovním stole.

Nepřikládám větší váhu reputaci než svědomí?

Na poradě věděl, že rozhodnutí je nespravedlivé, ale mlčel. Nechtěl být tím, kdo pokazí dohodu. Později si říkal, že situace byla složitá. Jenže složitá nebylo rozhodnutí. Složitá byla jeho odvaha.

Nezaujalo místo Boha v mém životě něco, bez čeho už nedokážu být v klidu?

Modla nemusí být ze zlata ani z kamene. Někdy má podobu obrazovky, pracovního stolu, herního automatu, bankovního účtu nebo lidského obdivu. Poznává se jednoduše: když o ni přijdu, mám pocit, že přicházím sám o sebe.

Nezávisí moje nálada, pocit vlastní hodnoty nebo smysl života na něčem jiném než na Bohu?

Pořád čekala na zprávu od člověka, který jí vlastně ubližoval. Věděla to. Přesto bez jeho pozornosti nedokázala dýchat. Každé pípnutí telefonu jí na chvíli vrátilo život.

Neutíkám před prázdnotou k věcem, které mě postupně ovládají?

Řekl si, že si jen zahraje. Jen jeden zápas. Jen jednu hru. Jen jeden večer. Ale postupně zjistil, že už nehledá zábavu. Hledá úlevu. A bez ní nedokáže být.

Nesnažím se mít všechno pod kontrolou?

Musel mít poslední slovo. Doma, v práci i mezi přáteli. Když se něco dělo jinak, než chtěl, cítil se ohrožený. Jako by bez kontroly přestal být někým.

Nevěřím více svým schopnostem než Bohu?

Byl zvyklý zvládnout všechno sám. Když přišel problém, nepomodlil se. Začal plánovat. A když plán selhal, zjistil, že vlastně ani neví, jak o pomoc požádat.

Stojí za to ptát se, kdo nebo co skutečně sedí na trůnu našeho života.

Odmítání vztahu s Bohem

Tiché odmítnutí Boha: „Vím, že bych se měl modlit. Zastavit. Jít na mši... Ale nechci.“
(ne z neznalosti, ale z rozhodnutí odložit Boha na později – které se opakuje.)

Večer uložila děti, sedla si na chvíli do ticha... a místo modlitby sáhla po telefonu. „Zítří,“ řekla si klidně – a zítří řekla totéž.

Praktické odmítnutí Boha: Člověk říká, že věří, ale žije tak, jako by Bůh nebyl – a vlastně mu to vyhovuje.

Víra zůstává ve slovech, ale nepromítá se do rozhodnutí.

Celý den jednal tvrdě a bez lásky. Přesně věděl, co chce, a šel si za tím. Večer si řekl, že věří – jenže Bůh se do jeho rozhodnutí během dne ani jednou nevešel.

Morální odmítnutí Boha: „Vím, že tohle je špatně... ale stejně to udělám.“

Ne obyčejná slabost, ale obyčejný souhlas se zlem.

Stál nad tím rozhodnutím jen chvíli. Věděl, že to není správné – a přesto si řekl, že tentokrát to udělá po svém.

Odmítnutí vztahu s Bohem: Nejde ani tak o pravidla, ale o to, že nechci, aby mi Bůh mluvil do života. Nechávám si víru jen tam, kde mě nic nestojí. Věděl, že by měl zavolat otci a usmířit se. Měl na to celý večer – ale místo toho si pustil další video.

Už několik dní cítila, že má říct „promiň“. V tu chvíli otevřela pusu... a místo toho změnila téma.

Nepřemýšlím o Bohu víc, než s ním skutečně mluvím? Nepoužívám teologii nebo studium víry jako únik před skutečným setkáním s Bohem?

Četl náboženské knihy, studoval teologii, rozuměl církevnímu právu. Dokázal o Bohu mluvit dlouho a přesně. Ale na opravdovou modlitbu čas nebyl – a vyslechnout lidi kolem sebe a pomoci jim, tak to už vůbec ne.

„Bůh mě nezajímá. Nechci s ním mít nic společného.“ Někdy je to vyslovené nahlas, jindy jen dlouhodobě žité bez výčitek.

Kdysi se modlil. Dnes už ne – ne proto, že by nevěřil, ale protože se rozhodl žít bez toho.

Hledání falešných jistot

Šel jsem se zeptat na budoucnost někoho jiného než Boha?

Četl jsem horoskop nebo výklad karet – a vzal jsem to vážně?

Bylo mu úzko a nevěděl, co dál. Místo modlitby si otevřel výklad karet „jen tak pro orientaci“. Řekl si, že tomu vlastně nevěří – ale stejně se podle toho nakonec zařídil.

Řídil jsem se „znamením“ nebo „energií“ víc než svědomím?

Čekala na důležité rozhodnutí. Místo aby to svěřila Bohu, hledala „znamení“ – v číslech, náhodách, drobných věcech kolem sebe. Nakonec uvěřila tomu, co chtěla slyšet.

Zkoušel jsem, kromě modlitby, přivolat něco „nadopřirozeného“ – i jen ze zvědavosti?

Hledal jsem ochranu nebo jistotu v něčem jiném než v Bohu?

Spoléhal jsem víc na „něco“ (amulet, rituál...) než na modlitbu?

Řekl jsem si: „Tady si to zařídím sám“ – a Boha jsem z toho vynechal?

Umím Bohu svěřit to, co nemám pod kontrolou – nebo musím mít všechno ve svých rukou?

Nemusím to držet sám. Bůh unese i to, co já už neunesu.

2. Nevezmeš jméno Boží nadarmo

Boží jméno není jen slovo. Je to jeho přítomnost.

Když ho vyslovujeme, voláme ho k sobě.

Úcta k Božímu jménu začíná v tichu a opravdovosti.

Slova jako zbraně a prázdná gesta

Klení a neúcta: Používám Boží jméno (nebo jména svatých) jako výplň vzteku, bezradnosti nebo jen jako „vtipný“ doplněk?

Praštil se do ruky a z pusy mu vylétlo Boží jméno doprovázené kletbou. V tu chvíli nebylo víc než nadávkou.

Zraňující slova: Uvědomuji si, že slovo může zranit víc než fyzická zbraň? Nemířím svou frustraci skrze kletby proti Bohu nebo lidem? *V hádce řekl věci, které už nešlo vzít zpátky. Nešlo o pravdu – šlo o to zasáhnout co nejhlouběji.*

Cynismus a ironie: Nemluvíme o víře, církvi nebo posvátných věcech s lehkostí, která shazuje jejich váhu? *Při obědě vtipkoval o mši tak trefně, že se všichni smáli. Cítil se jako střed pozornosti. Ale když se pak měl jít sám modlit, zjistil, že ta ironie v něm postavila zeď, přes kterou se mu teď k Bohu mluví jen těžko.*

Bůh jako moje razítko

- **Bůh jako argument:** Nepoužívám Boha nebo „Boží vůli“ jako kladivo na druhé, abych vyhrál spor?

„Bůh to tak chce,“ řekl rázně a ukončil diskusi. Ve skutečnosti to chtěl on sám, ale věděl, že proti Bohu se nikdo neodváží nic namítnout. Použil Boha jako neprůstřelnou vestu pro své vlastní ego.

- **Falešná zásadovost:** Nezastírám vlastní tvrdost a neochotu odpustit slovy o tom, že „bráním hodnoty“?
- **Prázdná modlitba:** Není moje modlitba jen zvykem, který už dávno ztratil obsah?

Odříkával růženec cestou do práce. Občas mu myšlenky utekly k povinnostem, občas se musel vracet zpátky. To není nic neobvyklého. Jenže tentokrát zjistil něco jiného: kdyby se ho někdo zeptal, komu se vlastně modlil, nedokázal by odpovědět. Celou dobu myslel jen na sebe.

Nezaměňuji modlitbu za odškrtávání povinností?

Modlil se každý den. Stejná slova, stejný čas, stejný postup. Když skončil, měl dobrý pocit, že splnil, co měl. Jen už si dlouho nepoložil otázku, zda se při tom také setkal s Bohem.

Nevzdávám modlitbu příliš rychle jen proto, že se nedokážu soustředit?

Po několika minutách zjistil, že je rozptýlený. Rozzlobil se sám na sebe a přestal se modlit. Čeká Bůh dokonalý výkon, nebo jde o jeho přítomnost?

Bůh není učitel, který známkuje každé rozptýlení.

Modlitba není soutěž v soustředění.

Někdy je modlitba plná radosti.

Někdy boje.

Někdy ticha.

Někdy únavy.

Důležité není, zda se mi každou vteřinu podaří udržet pozornost.

Důležité je, zda se navzdory své slabosti znovu obracím k Bohu.

Existují dva extrémy:

Modlitba bez srdce: ústa jedou, člověk je úplně nebo částečně jinde.

Úzkostlivá modlitba: člověk se bojí, že každé rozptýlení je hřích (a to je někdy skoro horší než to první). (Už sv. Terezie z Ávily si stěžovala na rozptýlení při modlitbě a třeba takový růženec je do jisté míry rytmická, meditativní modlitba. Člověk není počítač.)

Odpovědnost za svědectví

- Nedělám svým chováním Bohu špatné jméno? (Když lidé vidí mě – věřícího – neříkají si: „Jestli je Bůh takový jako on, tak o něj nestojím“?)

V práci byl největší kritik a neustále si na něco stěžoval. V neděli pak hrdě kráčel do kostela. Kolegové se za ním dívali a v duchu si říkali, že ta jeho víra mu k lepšímu životu moc nepomohla.

- Nesnažím se před lidmi vypadat lepší, než skutečně jsem?

Mluvil o víře přesvědčivě a správně. Jenže doma byli jeho nejbližší svědky toho, jak málo z těch slov dokázal žít.

- Umím přiznat vlastní chybu, nebo si raději chráním obraz „dobrého věřícího“?

Když udělal chybu, dlouho vysvětloval, proč za ni vlastně nemůže. Obyčejné „promiň“ mu připadalo těžší než dlouhá obhajoba.

Nikdo z nás není dokonalou reklamou na Boha.

Lidé kolem nás nepotřebují vidět bezchybné křesťany. Takoví většinou neexistují. Potřebují vidět člověka, který upadne, dokáže přiznat svou chybu a znovu vstát.

Nechodím do kostela proto, že jsem lepší než ostatní. Chodím tam také proto, že často selhávám.

Bůh nedává novou šanci jen jednou. Dává ji znovu a znovu.

A právě proto má smysl se k němu stále vracet.

3. Pomni, abys den sváteční světil

Den odpočinku není ztracený čas.

Je to Boží dar člověku.

Ne proto, aby člověk nic nedělal, ale aby si připomněl, že jeho hodnota nestojí na výkonu, ale na vztahu.

Kdo neumí odpočívat, nakonec neumí ani žít.

Odpočinek, který si nedovolím

Umím skutečně odpočívat, nebo jen měním druh práce za jiný?

V neděli nešel do kanceláře. Jen dodělal resty doma, odpověděl na několik e-mailů, připravil si práci na pondělí a vyřídil, co přes týden nestihl. Večer měl pocit dobře využitého času. Jen odpočinek se mezi všechny povinnosti zase nevešel.

Neobětují ticho produktivitě?

Když nastala chvíle klidu, okamžitě sáhla po telefonu. Ticho jí připadalo jako promarněná příležitost něco udělat.

Nepřesvědčuji sám sebe, že právě moje práce je natolik důležitá, že bez ní svět jeden den nevydrží?

Říkal si, že to musí dokončit. Jen tuto jednu věc. A pak ještě druhou. A za několik let zjistil, že si nedokáže vzpomenout, kdy naposledy opravdu odpočíval.

Nejsem na mši tělem, ale myslí v e-mailu?

Dávám Bohu čas, nebo jen zbytky času?

Když si беру, co mi bylo darováno

Nepřipravuji sám sebe o odpočinek, který mi Bůh nabízí?

Kdyby mu zaměstnavatel oznámil, že musí pracovat každou neděli bez odpočinku, cítil by se ukřivděný. Když si totéž udělal sám, nazval to zodpovědností.

Nechávám si svou hodnotu určovat výkonem?

Když se jí někdo zeptal, jak se má, odpovídala tím, co všechno stihla a co ještě musí stihnout. Už ani nevěděla, kdo je bez své práce.

Umím jeden den svěřit Bohu věci, které nemám pod kontrolou?

Měl pocit, že všechno stojí na něm. Až když byl donucen zastavit, zjistil, kolik věcí řídil Bůh i bez jeho pomoci.

Odpočinek bez lásky

Nezaměňuji svěcení dne odpočinku za tvrdost vůči druhým?

Prosila ho o pomoc stará sousedka. Měl čas i možnost pomoci. Odmítl ji však s pocitem vlastní spravedlnosti: „Dnes nepracuji.“ Prikázání splnil podle litery, ale minul jeho smysl.

Nehledám výmluvy, proč neudělat dobrý skutek?

Ježíš neuzdravoval navzdory Božímu zákonu, ale právě proto, že znal jeho pravý smysl.

Bůh nám nedal den odpočinku proto, aby nás omezoval. Dal nám ho, protože ví, že bez odpočinku se člověk postupně stává otrokem i tehdy, když si myslí, že je svobodný.

Setkání, které nechci

Nejsem na mši tělem, ale myslí v e-mailu?

Seděl v lavici, ale hlavou byl v pondělní poradě. Přemýšlel, co musí zařídit, komu odpovědět a co nestihl. Když mše skončila, měl pocit, že byl v kostele. Jen si nebyl jistý, zda byl také s Bohem.

Neberu mši jen jako povinnost, kterou je potřeba splnit?

Při odchodu z kostela pocítil úlevu. Ne proto, že se setkal s Bohem, ale protože měl na dalších sedm dní splněno.

Neříkám si: „Hlavně že mám odškrtnuto“?

Odnesl matce dort k narozeninám. Chvilí poseděl a pak si v duchu řekl: „Tak, povinnost splněna. Ještě že narozeniny nemá každý měsíc.“ Každý by cítil, že něco není v pořádku. Jenže podobně někdy přemýšlí i o Bohu.

Neříkám si, že Boha mohu hledat všude – a nakonec ho nehledám nikde?

Tvrdil, že Boha může oslavovat prací, v přírodě i doma. A měl pravdu. Jenže v práci myslel na práci, v přírodě na fotografie a doma na povinnosti. Nakonec nezůstal ani kostel, ani modlitba, ani Bůh.

Nezaměňuji vztah s Bohem za teorii o vztahu s Bohem?

Uměl dlouze vysvětlovat, proč není důležitá forma, ale obsah. Jenže obsah postupně zmizel a zůstalo už jen vysvětlení.

Dávám Bohu čas, nebo jen zbytky času?

Když potřeboval mluvit s důležitým člověkem, dokázal si udělat čas. Když šlo o Boha, většinou čekal, až mu něco zbyde.

Mše není trest ani kontrola docházky.

*Bůh nepotřebuje vidět, jestli jsem přišel.
Já potřebuji znovu a znovu přijít za ním.*

Stejně jako vztah k matce nežije z povinnosti, ale bez setkávání pomalu umírá. A člověk, který si dlouho říká, že může přijít kdykoliv jindy, nakonec často nepřijde vůbec.

4. Cti otce svého i matku svou

Je to jediné přikázání Desatera, ke kterému Bůh připojuje zaslíbení:

„Cti svého otce i svou matku, aby se ti dobře vedlo a abys byl dlouho živ na zemi.“

Ctít neznamená obdivovat.

Ctít neznamená schvalovat.

Ctít neznamená předstírat, že se nic nestalo.

Protože to není pravda.

Alkoholik, nevěrník i násilník může být otcem. A přesto v něm dítě někdy může nacházet i něco dobrého.

Stejně tak může být matkou žena, která své děti opustila, zanedbávala nebo jim vědomě ubližovala. Ale také matka, která své děti dusila přehnanou péčí, nedovolila jim dospět a celý život je poutala k sobě ve jménu lásky. A přesto může v jejím životě zůstat něco, za co lze být vděčný.

Ne každé zranění vzniká z nedostatku lásky. Některá vznikají z lásky, která nezná míru.

A stejně jako rodiče mohou selhat vůči dětem, mohou selhat i děti vůči rodičům.

Syn může být nespolehlivý, zloděj nebo dokonce vrah.

Dcera může rodičům lhát, pohrdat jimi nebo jim vědomě působit bolest.

Čtvrté přikázání neříká, že máme nazývat dobro zlem a zlo dobrem.

Neříká ani, že máme zavírat oči před vinou.

Připomíná však, že lidská důstojnost nezaniká ani tehdy, když člověk selže.

Proto mohu odsoudit čin a přesto nezapomenout na člověka.

Mohu stanovit hranice a přesto si zachovat úctu.

Mohu se bránit zlu a přesto nepropadnout nenávisti.

Právě tehdy bývá čtvrté přikázání nejtěžší – a zároveň nejpotřebnější.

Úcta znamená nezapomenout, že i ten druhý zůstává člověkem.

Někdy se úcta projeví péčí.

Někdy odpuštěním.
Někdy modlitbou.

A někdy jen tím, že odmítnu nenávist, která by jinak zničila i mě samotného.

Zpět k sobě samému

Nesoudím své rodiče tvrději, než soudím sebe?

Dlouze vyčítal otci chyby, kterých se dopustil před dvaceti lety. Když však udělal podobnou chybu sám, našel si pro ni během několika minut vysvětlení.

Nepohrdám jejich omezeností?

Matka nerozuměla technologiím. Otec si pamatoval svět, který už dávno neexistoval. Místo trpělivosti přišel posměch. Jako by stáří bylo osobní selhání.

Nezanedbávám vděčnost?

Dokázal vyjmenovat všechno, co mu rodiče nedali. Ale vůbec nezmiňoval to, co mu dali.

Pamatuji, že i moji rodiče byli kdysi mladí a nejistí lidé, kteří často nevěděli, co dělají?

Neponižuji své rodiče před ostatními?

Opravil otce před celou rodinou. Nebylo to proto, aby pomohl. Chtěl ukázat, že teď už je chytřejší on.

Nechovám se k rodičům jako k podřízeným?

Když s něčím nesouhlasil, nezvedl hlas jen trochu. Mluvil tak, jako by rozhodoval on a oni měli poslouchat.

Umím s rodiči nesouhlasit s úctou?

Měl pravdu. Jenže způsob, jakým ji prosazoval, zničil všechno dobré, co v ní bylo.

Když jsem rodičem

Nechovám se spíše jako kamarád než jako rodič?

Nechtěl, aby ho děti neměly rády. A tak ustupoval stále víc. Jednoho dne zjistil, že doma má kamarády, ale nikoli děti, které by přijímaly jeho vedení.

Nezbavuji se své odpovědnosti za výchovu?

Říkal, že dítě si musí rozhodnout samo. Jenže některé věci dítě rozhodnout nemůže. Právě proto dostalo rodiče.

Nenechávám dítě vládnout rodině?

Všichni se přizpůsobovali jeho náladám. Když bylo spokojeno, byl klid. Když ne, celá rodina chodila po

špičkách.

Netahám své děti do sporů, které patří mezi dospělé?

Po hádce s manželem si sedla k dceři a dlouho jí vysvětlovala, co všechno jí otec zase provedl. Chtěla pochopení. Jen si nevšimla, že dcera pomalu přestává vidět otce jako otce a začíná ho soudit jako protivníka své matky.

Nestěžuji si dítěti na svého partnera?

Když se zlobil na manželku, svěřoval se synovi. Když se zlobil na syna, stěžoval si manželce. Jen syn neměl kam odejít.

Nechci po dítěti podporu, která patří manželovi nebo manželce?

Když jí bylo těžko, volala dceři. Vyprávěla jí o svých zklamáních, obavách i samotě. Bylo to v tu chvíli snazší než mluvit s manželem. Jenže tím jen obcházela vlastního muže. Úlevu u dcery nebo u kamarádky sice našla snadno, ale prázdno mezi ní a manželem zůstalo.

Nenechávám dítě rozhodovat o věcech, které patří rodičům?

Ptala se syna, zda by se měli rozvést, zda je otec dobrý manžel a co by udělal na jejím místě. Syn odpovídal nejlépe, jak uměl. Ale byly to otázky, které mu nikdy neměly být položeny.

Neučím dítě, aby si vybíralo mezi matkou a otcem?

Po každé hádce muselo dítě nějak ukázat, na čí straně stojí. Nikdo mu to neřekl přímo. Přesto to cítilo.

Chráním autoritu druhého rodiče?

Když dítě mluvilo neuctivě k otci, matka mlčela. Když mluvilo neuctivě k matce, otec odvrátil zrak. Každé takové mlčení učilo dítě, že respekt je jen otázkou nálady.

Manželské věci se řeší v manželské posteli, ne u dětského talíře.

Dítě potřebuje rodiče.

Nepotřebuje být jejich soudcem.

Nepotřebuje být jejich spojencem proti druhému rodiči.

Nepotřebuje nést jejich zklamání ani rozhodovat jejich spory.

Některé věci patří jen mezi rodiče.

A právě tehdy je největším projevem lásky nechat dítě být dítětem.

Úcta v rodině nevzniká sama od sebe.

Dítě se ji učí od rodičů.

Ale rodiče ji musí učit nejen slovy, nýbrž i vlastním životem.

Někdy je třeba dítě obejmout.

Někdy je třeba ho napomenout.

A někdy je třeba chránit druhého rodiče, i když s ním právě nesouhlasím.

Rodina totiž nestojí na tom, že všichni mají vždy pravdu.

Stojí na tom, že se navzájem nepřestanou ctít.

5. Nezabiješ

Nezraňuji slovem?

Nepodkopávám druhé ironií nebo intelektuální převahou?

Nezabím naději druhých přehnanou kritikou?

Nezabím vztahy svou netrpělivostí?

6. Nesesmilníš

Je moje mysl čistá, i když tělo je zdrženlivé?

Nevyhledávám obrazy, které deformují pohled na druhé?

Neužívám druhého člověka jen jako prostředek?

Jsem věrný nejen skutkem, ale i představou?

7. Nepokradeš

Neberu si víc času, pozornosti nebo uznání, než mi patří?

Nepřivlastňuji si zásluhy jiných?

Nešetřím na lásce a rozdávám jen výkon?

Neokrádám rodinu o svou přítomnost?

8. Nevydáš křivé svědectví

Nepřibarvuji své příběhy, abych vypadal lépe?

Nepřeháním chyby druhých?

Nejsem přísný soudce tam, kde mám být bratrem?

Umím říct „nevím“ místo „vím lépe“?

9. Nepožádáš manželky bližního svého

Neporovnávám?

Neživím fantazie, které rozkládají věrnost?

Nevyhledávám obdiv, který mi nepřísluší?

Nehraji si s hranicemi?

10. Nepožádáš statku bližního svého

Nezávidím tiše úspěch jiných?

Neměřím svou hodnotu podle výkonu?

Neztrácím radost z vlastního života kvůli srovnávání?

Nepropadám nespokojenosti, když mám dost?

Lehce navíc

Umím říct: mýlil jsem se?

Umím říct: odpust?

Umím být slabý bez masky?

Nezvykl jsem si na tvrdost jako na ctnost?

Nepřehlušuji vnitřní hlas hlukem práce?

Nejsem přítomen jen tělem?

Dávám lásce přednost před pravdou, když je třeba milosrdenství?

Dávám pravdě přednost před pohodlím, když je třeba odvahy?

From:
<https://cesty.in/> - Cestovatelské stránky

Permanent link:
https://cesty.in/zpovedni_zrcadlo?rev=1780500957

Last update: 2026/06/03 17:35

